

Z A K O N

O UTVRĐIVANJU POREKLA IMOVINE I POSEBNOM POREZU

I. UVODNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se uslovi, način i postupak pod kojima se utvrđuje imovina i uvećanje imovine fizičkog lica i poseban porez na uvećanje imovine za koju fizičko lice ne može da dokaže da je steklo na zakonit način, kao i organi nadležni za sprovođenje ovog zakona.

Značenje izraza

Član 2.

U smislu ovog zakona, pojedini izrazi imaju sledeće značenje:

- 1) „imovina” označava nepokretne i pokretne stvari, registrovane ili neregistrovane, kao i druga imovinska prava u Republici Srbiji i inostranstvu;
- 2) „prijavljeni prihodi” jesu prihodi fizičkog lica koji su prijavljeni nadležnom poreskom organu;
- 3) „uvećanje imovine” predstavlja pozitivnu razliku između vrednosti imovine fizičkog lica na kraju u odnosu na početak određenog perioda;
- 4) „nezakonito stečena imovina” predstavlja razliku između uvećanja imovine i prijavljenih prihoda za koju fizičko lice ne dokaže da je stečena na zakonit način.

Teret dokazivanja

Član 3.

Teret dokazivanja uvećanja imovine u odnosu na prijavljene prihode fizičkog lica je na Poreskoj upravi, a na fizičkom licu je teret dokazivanja da je na zakonit način steklo imovinu u delu u kome uvećanje njegove imovine nije u skladu sa prijavljenim prihodima.

II. JEDINICA PORESKE UPRAVE NADLEŽNA ZA UTVRĐIVANJE IMOVINE I POSEBNOG POREZA

Član 4.

Za vođenje postupka utvrđivanja imovine i posebnog poreza u skladu sa ovim zakonom nadležna je Poreska uprava.

U Poreskoj upravi obrazuje se posebna organizaciona jedinica za obavljanje poslova određenih ovim zakonom (u daljem tekstu: Jedinica Poreske uprave).

Rukovodilac Jedinice Poreske uprave

Član 5.

Rukovodilac Jedinice Poreske uprave može biti lice koje ima najmanje deset godina radnog iskustva na poslovima iz oblasti poreskog postupka.

Rukovodioca Jedinice Poreske uprave postavlja Vlada na pet godina, na predlog ministra nadležnog za poslove finansija.

III. OVLAŠĆENJA JEDINICE PORESKE UPRAVE I SARADNJA DRŽAVNIH ORGANA

Ovlašćenja Jedinice Poreske uprave

Član 6.

Jedinica Poreske uprave u postupku propisanom ovim zakonom ima pravo uvida i pribavljanja podataka iz:

1) svih vrsta evidencija i podataka koje vode, odnosno poseduju nadležni organi i druga lica o nepokretnim i pokretnim stvarima, privrednim subjektima, finansijskim instrumentima, štednim ulozima i računima kod poslovnih banaka, kao i drugih evidencija i podataka iz kojih se može utvrditi imovina fizičkog lica;

2) poslovnih knjiga i dokumentacije privrednih društava i drugih lica, radi utvrđivanja imovine fizičkog lica.

Obaveza dostavljanja podataka

Član 7.

Svi državni organi i organizacije, organi autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, imaoći javnih ovlašćenja, fizička i pravna lica dužni su, da na zahtev Jedinice Poreske uprave, dostave podatke kojima raspolažu u roku koji ona odredi i da pruže podršku zaposlenima u Jedinici Poreske uprave u postupku propisanom ovim zakonom.

Zaposleni za vezu i upućivanje na rad

Član 8.

Ministarstvo unutrašnjih poslova, Narodna banka Srbije, Uprava za sprečavanje pranja novca, Agencija za sprečavanje korupcije, Republički geodetski zavod, Agencija za privredne registre i Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti dužni su da odrede jednog ili više zaposlenih za vezu, radi delotvornije saradnje i dostavljanja podataka koji su Jedinici Poreske uprave potrebni za vođenje postupka propisanog ovim zakonom.

Po potrebi, zaposleni za vezu mogu, na zahtev direktora Poreske uprave, biti privremeno premešteni ili upućeni na rad u Jedinicu Poreske uprave.

Privremeni premeštaj ili upućivanje traje do godinu dana i može se produžiti.

Obaveštavanje policije i javnog tužilaštva

Član 9.

Ako se u postupku propisanom ovim zakonom utvrdi da činjenice ukazuju na postojanje osnova sumnje da je izvršeno krivično delo, Jedinica Poreske uprave o tome obaveštava policiju, Poresku policiju, javno tužilaštvo i druge nadležne organe.

IV. POSTUPAK UTVRĐIVANJA IMOVINE I POSEBNOG POREZA

Faze postupka

Član 10.

Postupak utvrđivanja imovine i posebnog poreza pokreće se i vodi po službenoj dužnosti, a sastoji se od prethodnog postupka i postupka kontrole i utvrđivanja posebnog poreza (u daljem tekstu: postupak kontrole).

Utvrđivanje vrednosti imovine

Član 11.

Pri utvrđivanju vrednosti imovine uzima se u obzir celokupna imovina fizičkog lica, a naročito:

- 1) nepokretne stvari (stan, kuća, poslovna zgrada i prostorije, garaža, zemljište i dr.);
- 2) finansijski instrumenti;
- 3) udeli u pravnom licu;
- 4) oprema za obavljanje samostalne delatnosti;
- 5) motorna vozila, plovni objekti i vazduhoplovi;
- 6) štedni ulozi i gotov novac;
- 7) druga imovinska prava.

Način i postupak utvrđivanja vrednosti imovine i prihoda fizičkog lica propisuje Vlada.

Pokretanje prethodnog postupka

Član 12.

Prethodni postupak sprovodi se u skladu sa godišnjim smernicama koje donosi direktor Poreske uprave, na osnovu analize rizika. Godišnje smernice nisu javno dostupne.

Prethodni postupak može se pokrenuti i izvan godišnjih smernica, na osnovu prijave drugog organa ili po inicijativi fizičkog ili pravnog lica.

Prethodni postupak

Član 13.

U prethodnom postupku Jedinica Poreske uprave utvrđuje uvećanje imovine na osnovu podataka kojima raspolaže i podataka koje prikupi od drugih organa i organizacija, pravnih ili fizičkih lica i upoređuje ih sa prijavljenim prihodima u određenom periodu.

Jedinica Poreske uprave pokreće postupak kontrole, na način propisan zakonom koji uređuje poreski postupak i poresku administraciju, ako u prethodnom postupku učini verovatnim da u najviše tri uzastopne kalendarske godine u kojima fizičko lice ima uvećanje imovine, postoji razlika između uvećanja imovine i prijavljenih prihoda fizičkog lica koja je veća od 150.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na poslednji dan kalendarske godine perioda provere.

Postupak kontrole

Član 14.

U postupku kontrole utvrđuje se nezakonito stečena imovina fizičkog lica i njena vrednost.

Fizičko lice iz stava 1. ovog člana ima pravo da učestvuje u postupku kontrole i da podnosi dokaze kojima dokazuje zakonitost sticanja imovine.

Neučestvovanje fizičkog lica u postupku kontrole ne odlaže dalje vođenje postupka.

U postupku kontrole, Jedinica Poreske uprave sačinjava zapisnik o izvršenoj kontroli, na koji se shodno primenjuje zakon koji uređuje poreski postupak i poresku administraciju.

Po okončanju postupka kontrole, Jedinica Poreske uprave donosi rešenje o utvrđivanju posebnog poreza ako utvrdi postojanje nezakonito stečene imovine.

Poreska osnovica za poseban porez

Član 15.

Osnovica posebnog poreza utvrđuje se u vrednosti nezakonito stečene imovine, koju čini zbir revalorizovane vrednosti utvrđene nezakonito stečene imovine za svaku kalendarsku godinu koja je bila predmet kontrole.

Vrednost nezakonito stečene imovine se revalorizuje indeksom potrošačkih cena od poslednjeg dana kalendarske godine za koju je utvrđena nezakonito stečena imovina do dana donošenja rešenja o posebnom porezu.

Stopa posebnog poreza

Član 16.

Jedinica Poreske uprave utvrđuje poseban porez za ceo period kontrole, primenom stope posebnog poreza od 75% na poresku osnovicu koja je utvrđena prema ovom zakonu.

Žalba protiv rešenja Jedinice Poreske uprave

Član 17.

Protiv rešenja o posebnom porezu može se izjaviti žalba ministarstvu nadležnom za poslove finansija. Žalba odlaže izvršenje rešenja.

Rešenje ministarstva nadležnog za poslove finansija je konačno u upravnom postupku i protiv njega može da se pokrene upravni spor.

Primena zakona koji uređuje poreski postupak i poresku administraciju

Član 18.

Na postupak propisan ovim zakonom, ako nije drugačije određeno ovim zakonom, primenjuje se zakon koji uređuje poreski postupak i poresku administraciju, izuzev odredaba o zastarelosti utvrđivanja i naplate poreza.

Ako se u postupku propisanom ovim zakonom utvrdi da poreski obveznik ima neispunjenu poresku obavezu koja je propisana drugim zakonom (druga vrsta poreza), po osnovu zakonito stečenih prihoda, odnosno imovine, postupak utvrđivanja i naplate tog poreza sprovede se u skladu sa propisima koji uređuju tu vrstu poreza, kao i propisa kojima se uređuje poreski postupak i poreska administracija.

V. ODNOS PREMA KRIVIČNOM POSTUPKU

Član 19.

Ako je u krivičnom postupku pravnosnažnom presudom utvrđena imovinska korist pribavljena krivičnim delom, ali i plaćen poseban porez prema ovom zakonu, sud uračunava iznos plaćenog posebnog poreza u imovinsku korist pribavljenu krivičnim delom.

Odredba stava 1. ovog člana primenjuje se i u postupcima oduzimanja imovine proistekle iz krivičnog dela.

VI. OBUKA

Obuka zaposlenih u Jedinici Poreske uprave

Član 20.

Zaposleni u Jedinici Poreske uprave i zaposleni u ministarstvu nadležnom za poslove finansija koji odlučuju u drugom stepenu po žalbi, dužni su da pohađaju stalnu obuku.

Program i način sprovođenja stalne obuke propisuje ministar nadležan za poslove finansija, na predlog direktora Poreske uprave.

Obuka sudija

Član 21.

Sudije Upravnog suda koje sude po tužbi protiv konačnih rešenja o posebnom porezu moraju imati završenu obuku za sticanje posebnih znanja o utvrđivanju nezakonito stečene imovine i posebnog poreza.

Obuku sudija sprovodi Pravosudna akademija.

Program, način sprovođenja i trajanje obuke propisuje Pravosudna akademija.

Sudijama koje su završile obuku Pravosudna akademija izdaje sertifikat o završenoj obuci.

Izdavanje i obrazac sertifikata propisuje Pravosudna akademija.

VII. PODACI O IMOVNOM STANJU I BEZBEDNOSNE PROVERE LICA

Podaci o imovnom stanju

Član 22.

Zaposleni u Jedinici Poreske uprave dužni su da pre stupanja na rad dostave Agenciji za sprečavanje korupcije, u pismenom obliku, potpune i tačne podatke o svojoj imovini.

Podatke o imovinskom stanju evidentira i proverava Agencija za sprečavanje korupcije, prema zakonu kojim se uređuje njen rad.

Bezbednosne provere lica

Član 23.

Na pismeni zahtev direktora Poreske uprave, u kome se navode pravni osnov, svrha i obim proveravanja, obavljaju se bezbednosne provere zaposlenih u Jedinici Poreske uprave, pre stupanja na rad, tokom rada u Jedinici Poreske uprave i godinu dana od prestanka rada u Jedinici Poreske uprave, bez znanja lica koja se proveravaju.

Bezbednosne provere vrše Ministarstvo unutrašnjih poslova i Bezbednosno-informativna agencija.

Bezbednosne provere Ministarstva unutrašnjih poslova vrše se u svrhu utvrđivanja postojanja smetnji sa stanovišta zaštite javnog poretka, a Bezbednosno-informativne agencije u svrhu utvrđivanja postojanja smetnji sa stanovišta bezbednosti Republike Srbije, a u postupku bezbednosnog proveravanja prikupljaju se i proveravaju podaci o licu prema kome se sprovodi proveravanje koji su neophodni da se ostvari svrha bezbednosnog proveravanja, dok se proveravanje vrši obavljanjem razgovora sa građanima, prikupljanjem podataka od pravnih lica, organa vlasti ili uvidom u registre, evidencije, zbirke i baze podataka koje se vode na osnovu

zakona, kao i preduzimanjem drugih mera u skladu sa zakonom i propisima donetim na osnovu zakona.

O sprovedenom bezbednosnom proveravanju sačinjava se izveštaj koji se dostavlja direktoru Poreske uprave. U izveštaju ne mogu da se nalaze podaci na osnovu kojih bi se otkrile metode i postupci korišćeni u prikupljanju podataka, identifikovali izvori podataka ili pripadnici Ministarstva unutrašnjih poslova i Bezbednosno-informativne agencije koji su učestvovali u bezbednosnom proveravanju.

Podaci prikupljeni bezbednosnim proveravanjem evidentiraju se, čuvaju i štite prema zakonu kojim se uređuje tajnost podataka i zakonu kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, a koriste samo u svrhu za koju su prikupljeni.

VIII. ČUVANJE PODATAKA

Član 24.

Sva lica koja u postupku utvrđivanja imovine i posebnog poreza dođu do podataka u vezi sa tim postupkom dužna su da čuvaju te podatke kao profesionalnu tajnu.

IX. KAZNE NE ODREDBE

Član 25.

Novčanom kaznom u iznosu od 500.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice koje na zahtev Jedinice Poreske uprave i u roku koji ona odredi ne dostavi podatke kojima raspolaže (član 7).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 100.000 do 500.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se fizičko lice i odgovorno lice u pravnom licu, državnom organu i organizaciji, organu autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave i imaocu javnih ovlašćenja novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 150.000 dinara.

Novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice koje ne čuva kao profesionalnu tajnu podatke do kojih je došlo u postupku utvrđivanja imovine i posebnog poreza (član 24).

H. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 26.

Podzakonski akti predviđeni ovim zakonom doneće se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Postavljenje rukovodioca

Član 27.

Rukovodilac Jedinice Poreske uprave biće postavljen u roku od devet meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Određivanje zaposlenih za vezu

Član 28.

Ministarstvo unutrašnjih poslova, Narodna banka Srbije, Uprava za sprečavanje pranja novca, Agencija za sprečavanje korupcije, Republički geodetski zavod, Agencija za privredne registre i Centralni registar, depo i kliring hartija od

vrednosti odrediće jednog ili više zaposlenih za vezu sa Jedinicom Poreske uprave u roku od devet meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Stupanje zakona na snagu i početak primene

Član 29.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjuje se po isteku jedne godine od dana stupanja zakona na snagu.